



# Talouden näkymät

Talousneuvosto 7.9.2022

# Suhdannenäkymä heikentynyt kesän jälkeen

- Energiakriisin kärjistyminen on kasvattanut taantumariskiä sekä euroalueella että Suomessa vahvan alkuvuoden jälkeen
  - Nopea inflaatio syö kotitalouksien ostovoimaa merkittävästi ja kuluttajaluottamus on historiallisen heikkoa. Korkojen nousu kasvattaa asumismenoja
  - Yritysten suhdannenäkymät ovat heikentyneet
  - Suomen talouskasvu heikkenee nopeasti loppuvuonna
- Inflaatio on jatkunut ennustettua nopeampana ja kuluttajahinnoissa on yhä nousupaineita. Erityisesti sähkön ja kaasun hinnat ja saatavuus huolena.
  - Hintapaineet alkavat helpottaa ensi vuoden aikana
- Suhdannenäkymä ja heikentyneet työllisyysodotukset ennakoivat pitkään jatkuneen suotuisan työllisyyskehityksen päättymistä.
  - Työttömyyden lasku on jo taittunut.

# Maailmantalouden kasvunäkymät ovat vaimentuneet alkuvuodesta lähtien

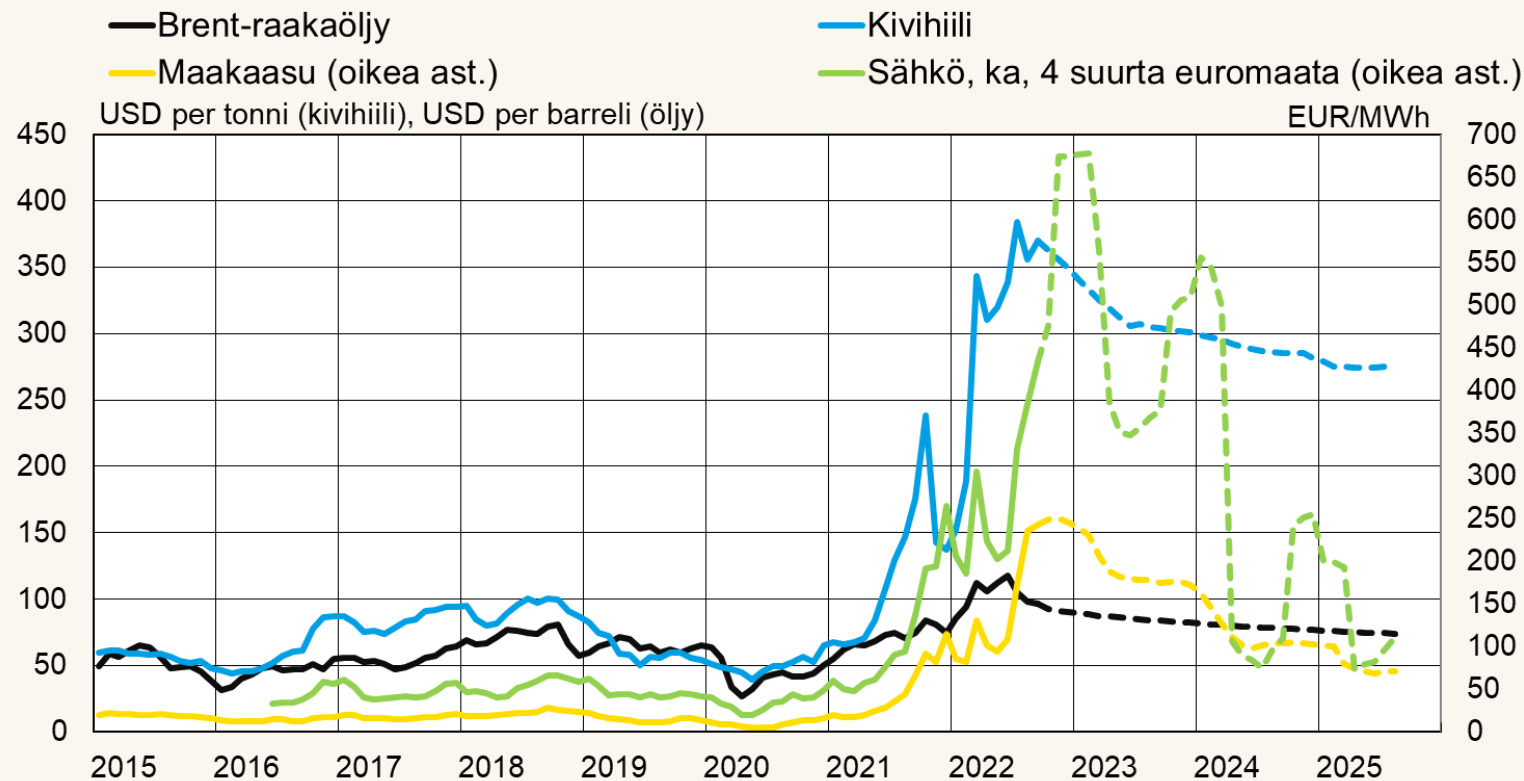
Maailman BKT, %-kasvu	Pvm	2021	2022	2023	2024
<b>EKP*</b>	06/2022 (03/2022)	6,4 (6,3)	3,0 (4,1)	3,4 (3,6)	3,6 (3,6)
<b>IMF</b>	07/2022 (04/2022)	6,1 (6,1)	3,2 (3,6)	2,9 (3,6)	(3,4)
<b>OECD</b>	06/2022 (12/2021)	5,8 (5,6)	3,0 (4,5)	2,8 (3,2)	-
<b>Euroopan komissio**</b>	07/2022 (05/2022)	5,9 (5,9)	3,0 (3,3)	3,3 (3,7)	-
<b>Consensus</b>	08/2022 (07/2022)	5,8 (5,9)	2,6 (2,8)	2,3 (2,5)	-

\* Maailman BKT pl. euroalue.

\*\* Maailman BKT pl. EU.

Suluissa edellinen ennuste. Lähteet: Consensus Economics, IMF, OECD, EKP/Eurojärjestelmä ja Euroopan komissio.

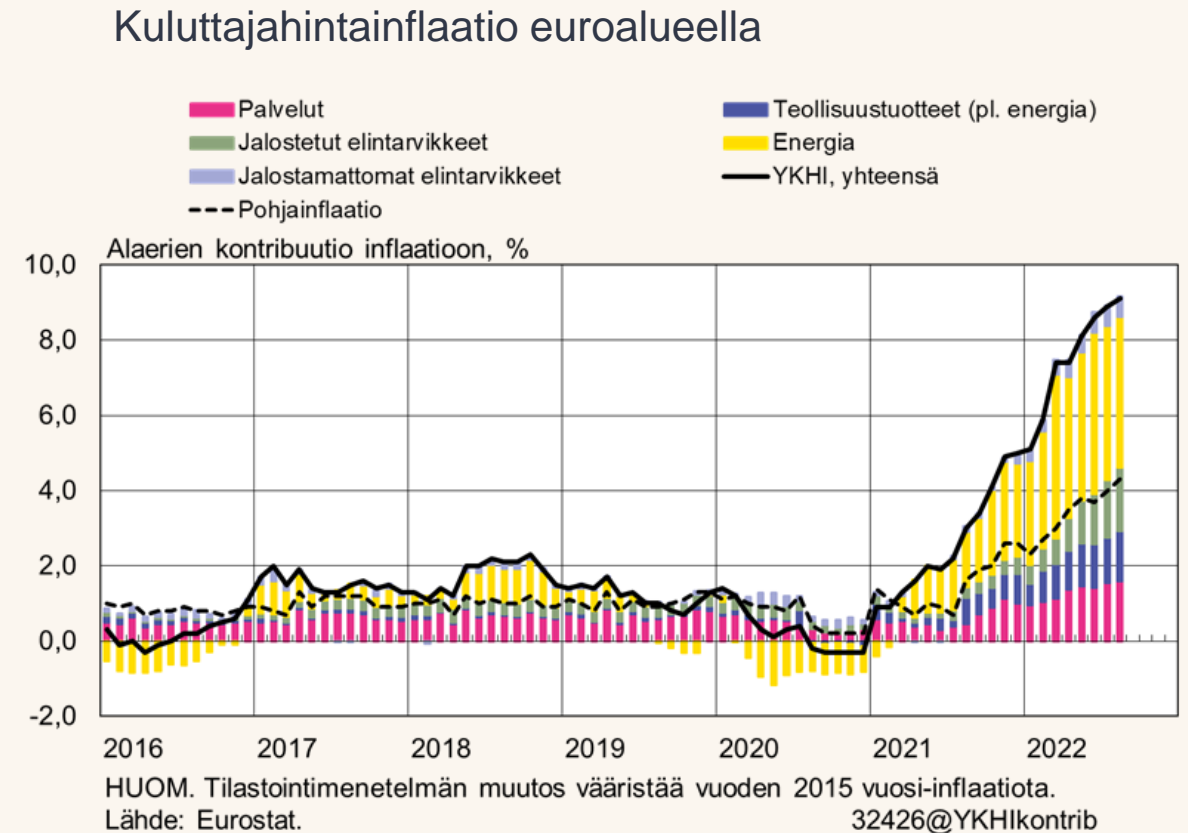
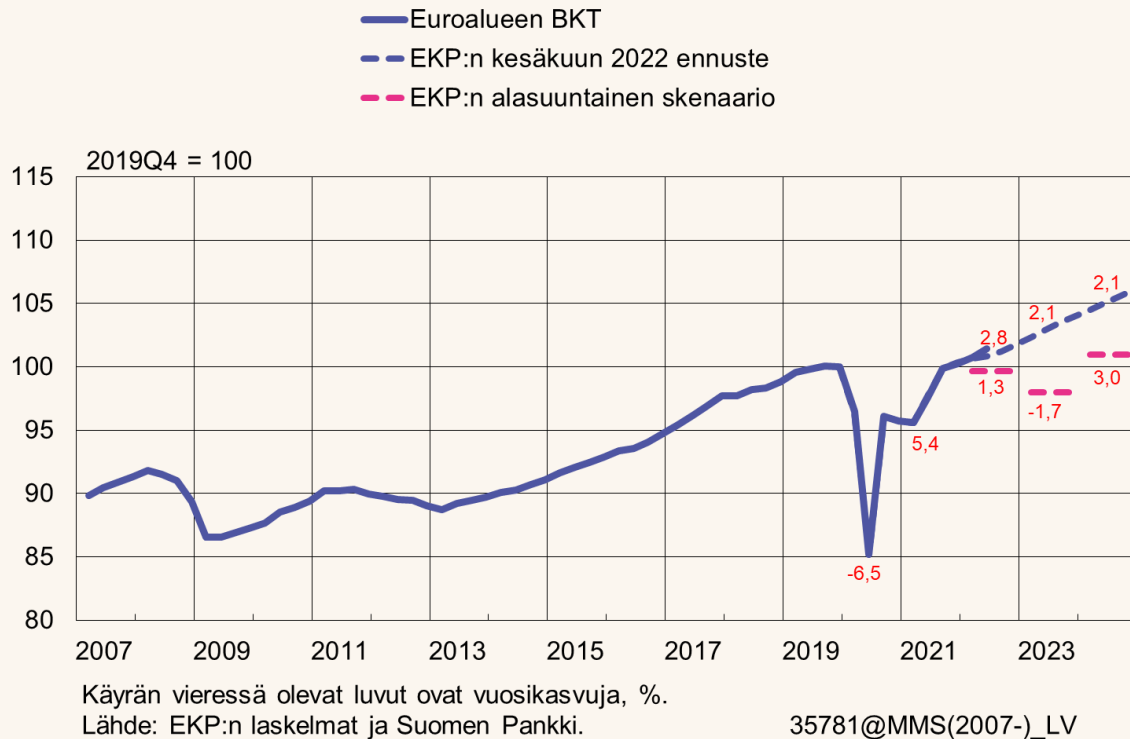
# Tuotannon pullonkauloissa lievää helpottumista, mutta energian hinta syö kasvunäkymiä – energiamarkkinoiden myllerrys ylläpitää epävarmuutta tulevasta talouskehityksestä



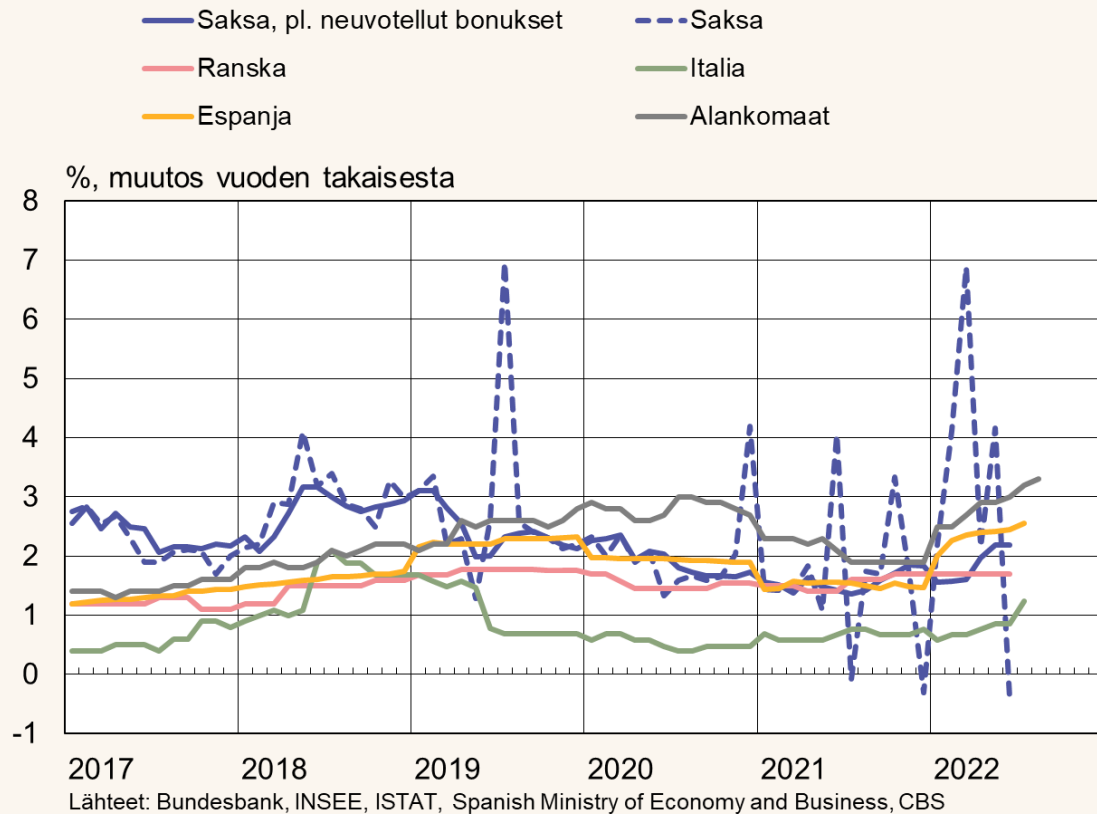
Lähteet: ICE, Nordpool ja Macrobond. Hinnat kuukausikeskiarvoja.  
Futuuriurat merkitty katkoviivalla.

34020@energianhinnat2

# Hintojen nousu on nyt poikkeuksellisen nopeaa - Energiakriisi uhkaa heikentää euroalueen kasvunusteita



# Palkkojen nousuvauhti on hieman kiihtynyt euroalueella

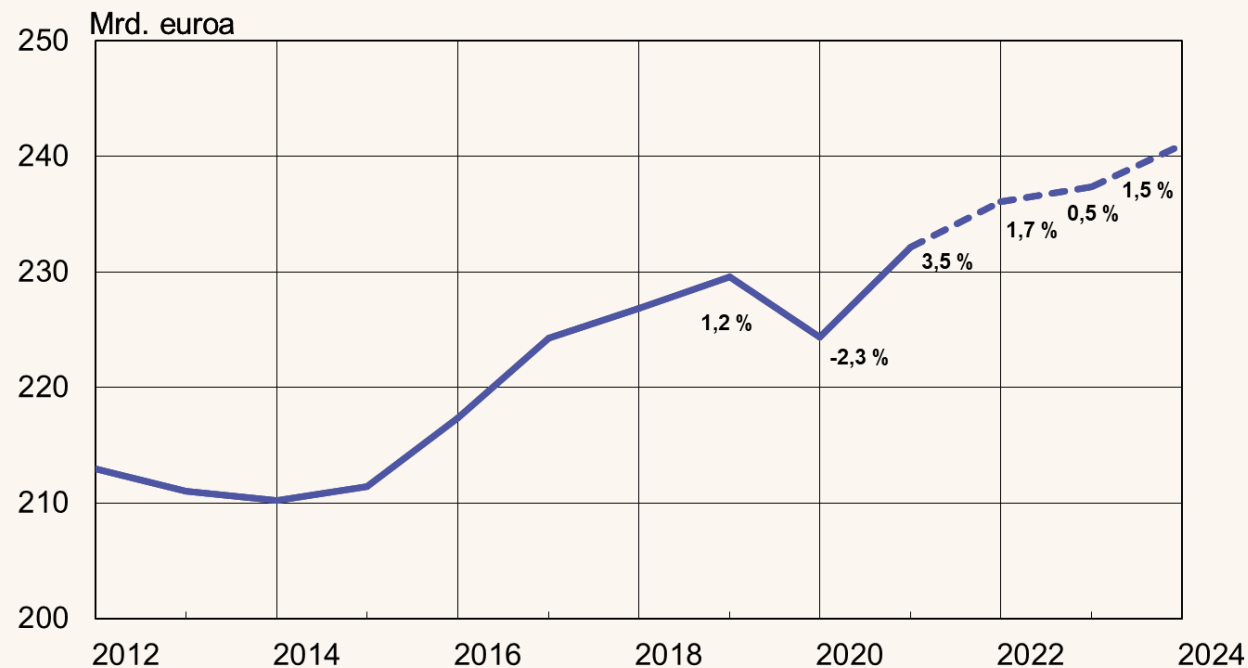


- Työmarkkinoiden kehitys on toistaiseksi vahvaa, mutta työtunnit ovat kasvaneet työllisten määrää hitaammin
- Työvoimapula edelleen suurta etenkin palvelualan yrityksissä
- Työllisyysodotuksissa käänne heikompaan



# SP:n kesäkuun ennuste: Suomen talouskasvu hidastuu selvästi sodan takia

Kokonaistuotannon määrä ja vuosikasvuennusteet



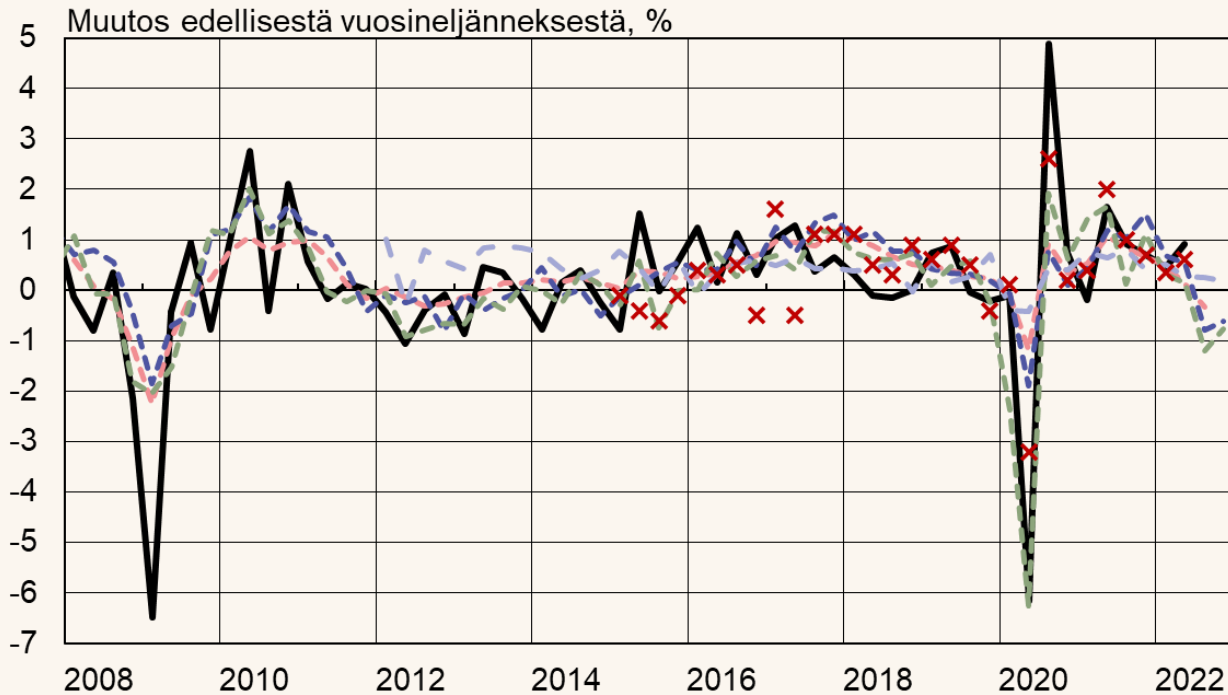
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

21.6.2022  
© Suomen Pankki  
41216@KokonaistuotannonMäärä (E)

	Kesäkuu 2022	Joulukuu 2021
2021	3,5 %	3,5 %
2022	1,7 % ↓	2,6 %
2023	0,5 % ↓	1,5 %
2024	1,5 %	1,3 %

# Vahvan alkuvuoden jälkeen kasvu on nopeasti heikkenemässä

— Bruttokansantuote                      x Tilastokeskuksen pikaennakko  
- - - Siltamallien keskiarvoennuste                      - - - Dynaaminen faktorimalli  
- - - Bayesiläinen vektoriautoregressiivinen malli                      - - - Rahoitusmarkkinamalli



Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin ennusteet.

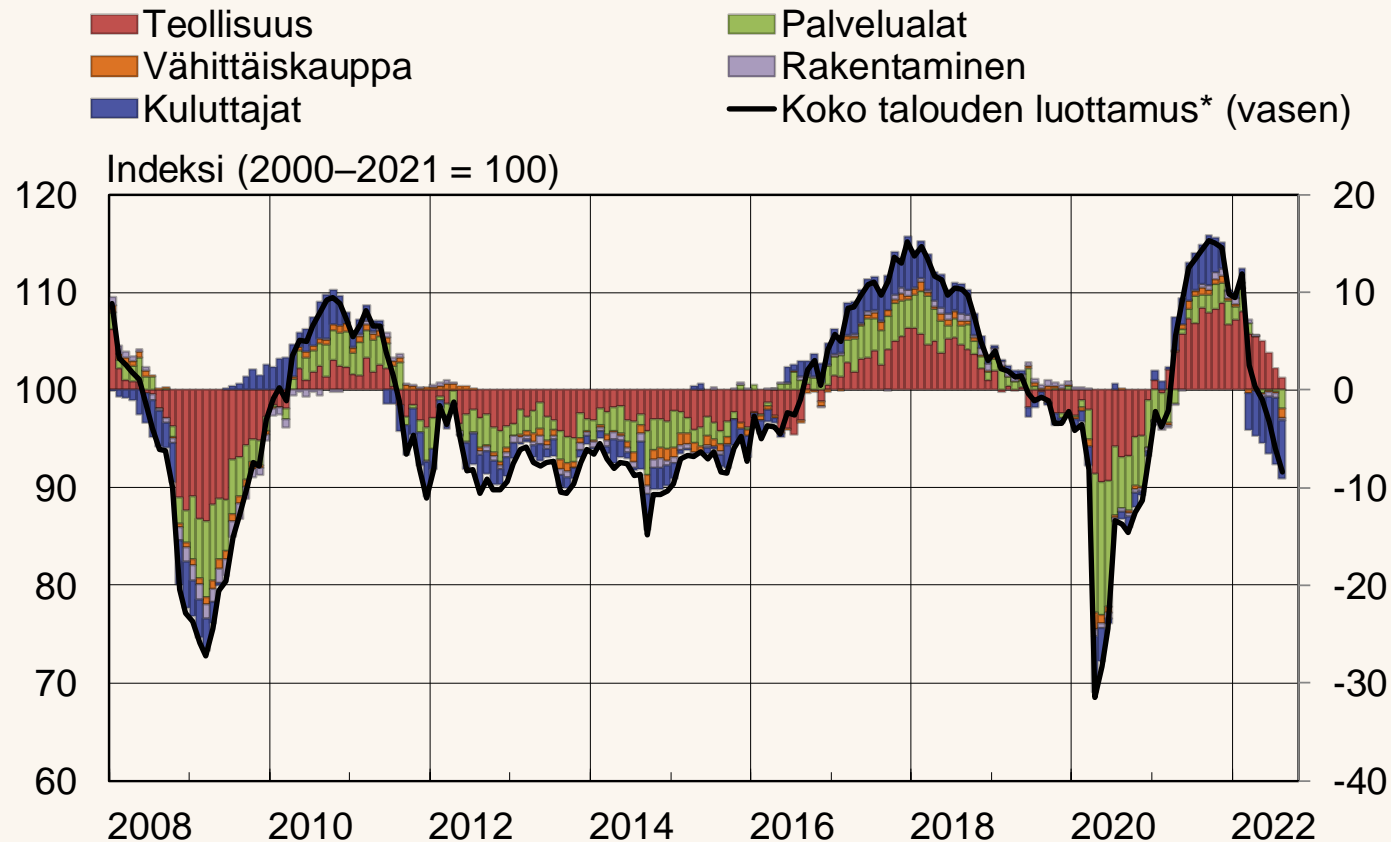
2.9.2022  
 © Suomen Pankki  
 30219@Nowcastit\_MIDAS

BKT Neljänneskasvu	2022N1	2022N2	2022N3	2022N4
BVAR	0,2%	0,2%	-1,2%	-0,8%
Faktorimalli	0,7%	0,5%	-0,8%	-0,6%
Siltamalli	0,5%	0,1%	-0,3%	
Rahoitusmarkkinamalli	0,5%	0,6%	0,3%	0,2%
Toteutunut	0,5%*	0,9%*		

\*Päivityneet Tilastokeskuksen tilinpidon julkistuksen yhteydessä 31.8.2022.



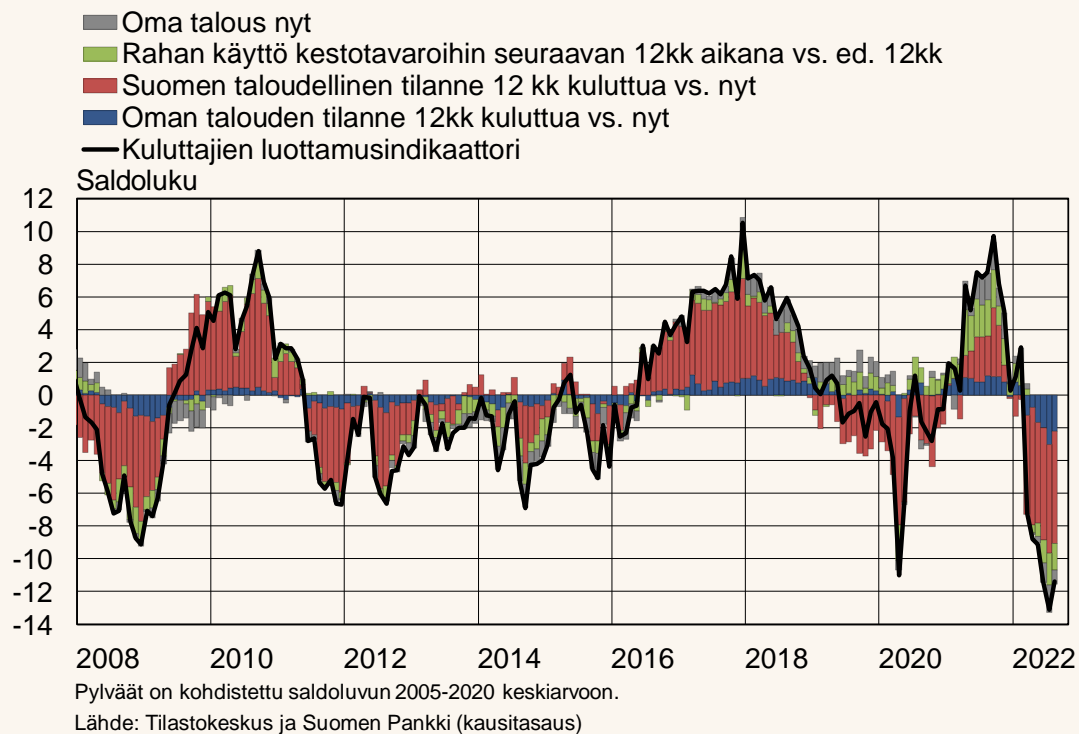
# Hidastuvan kasvun taustalla heikentynyt luottamus



Lähde: Tilastokeskus, EK ja Suomen Pankin laskelma.

\*Koko talouden luottamus vastaa Euroopan komission ESI:ä mutta on laskettu Suomen Pankin kausitasaamasta TK:n kuluttajaluottamussarjasta ja EK:n sarjoista.

# Historiallisen heikko kuluttajien luottamus ennakoi yksityisen kulutuksen supistumista

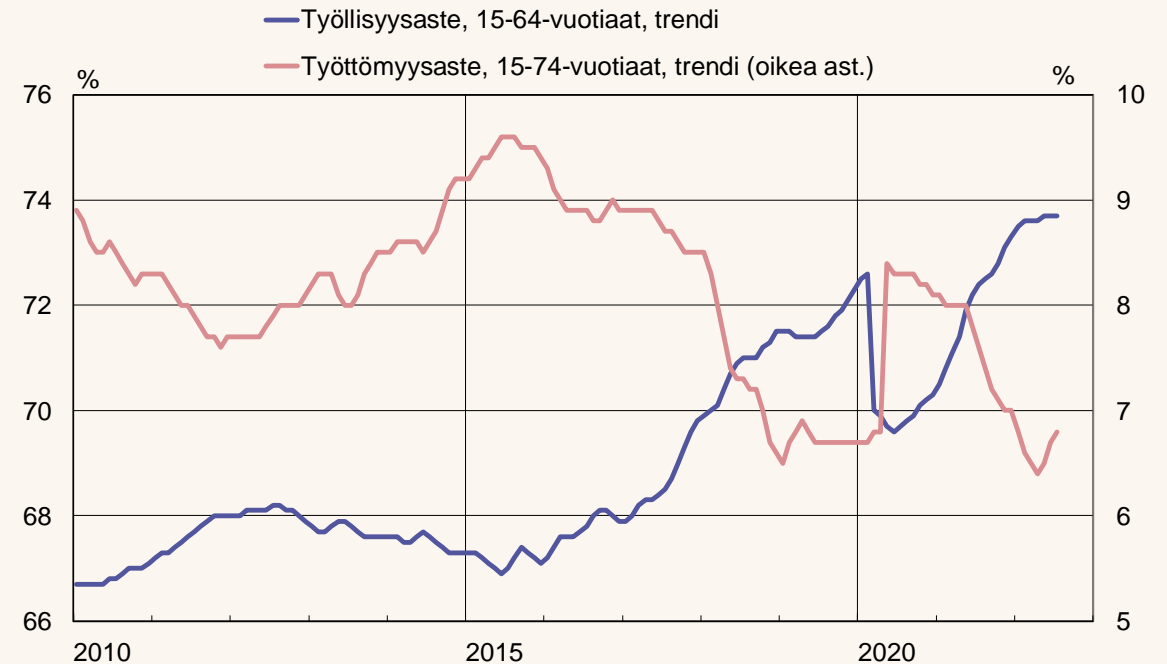


eurojatalous.fi  
30384@Kulut.ind.hajotelma

- Taustalla nopea inflaatio, ostovoiman heikkeneminen ja korkojen nousu
- Hintojen nousun vaikutus kuluttajien käyttäytymiseen näkyy selvästi jo vähittäiskaupassa
- Lindblad ja Silvo (2020): Kuluttajien luottamusindikaattori on historiallisesti ennakoinut suhdannekäänteitä puolen vuoden viiveellä.

# Työllisyyden myönteinen kehitys päättymässä

- Työllisyysaste on noussut odotuksia nopeammin ja on historiallisen suuri (viimeksi näin suuri kesällä 1990)
- Ensimerkkejä heikommista ajoista näkyvissä työmarkkinoillakin
  - Työttömyysasteen lasku taittunut
- Ammattityövoiman puute edelleen suurin kasvu este, joskin teollisuudessa helpottanut viimeisimpien tilastojen mukaan



Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

38252@Tyött.aste&työll.aste trend

# Työmarkkinoiden suhdanne viilenemässä: Kireys ohittanut huippunsa ja työllisyysodotukset heikentyneet kaikilla päätoimialoilla

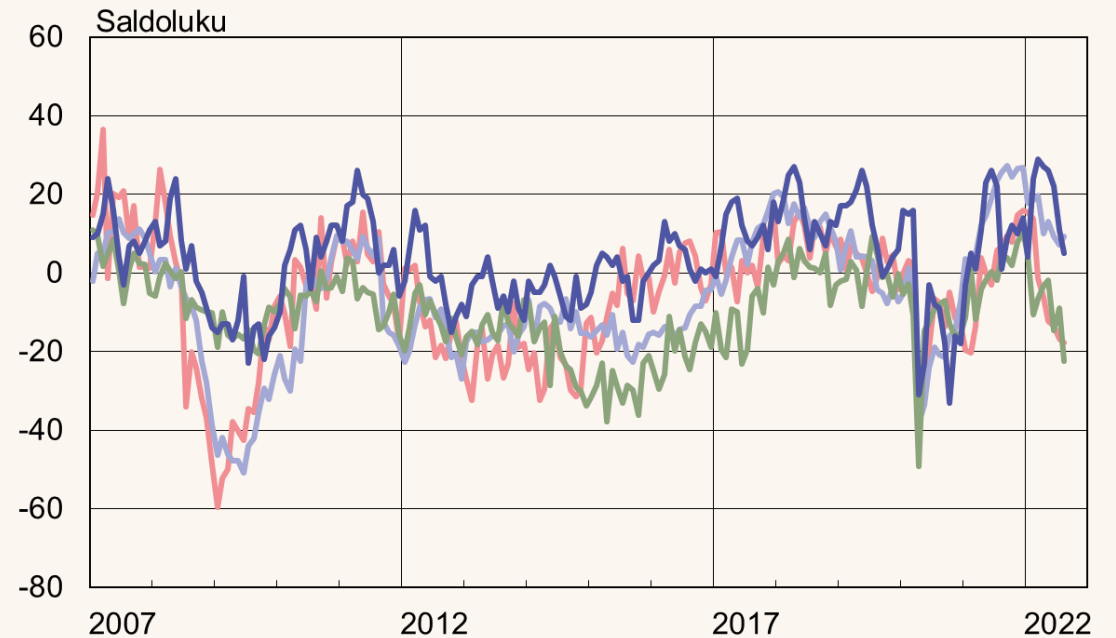
— Työmarkkinoiden kireys, avoimet työpaikat/työttömät työnhakijat



Lähde: TEM, työnvälitystilasto.

5.9.2022  
eurojatalous.fi  
32220@Työmarkkinoiden\_kireys

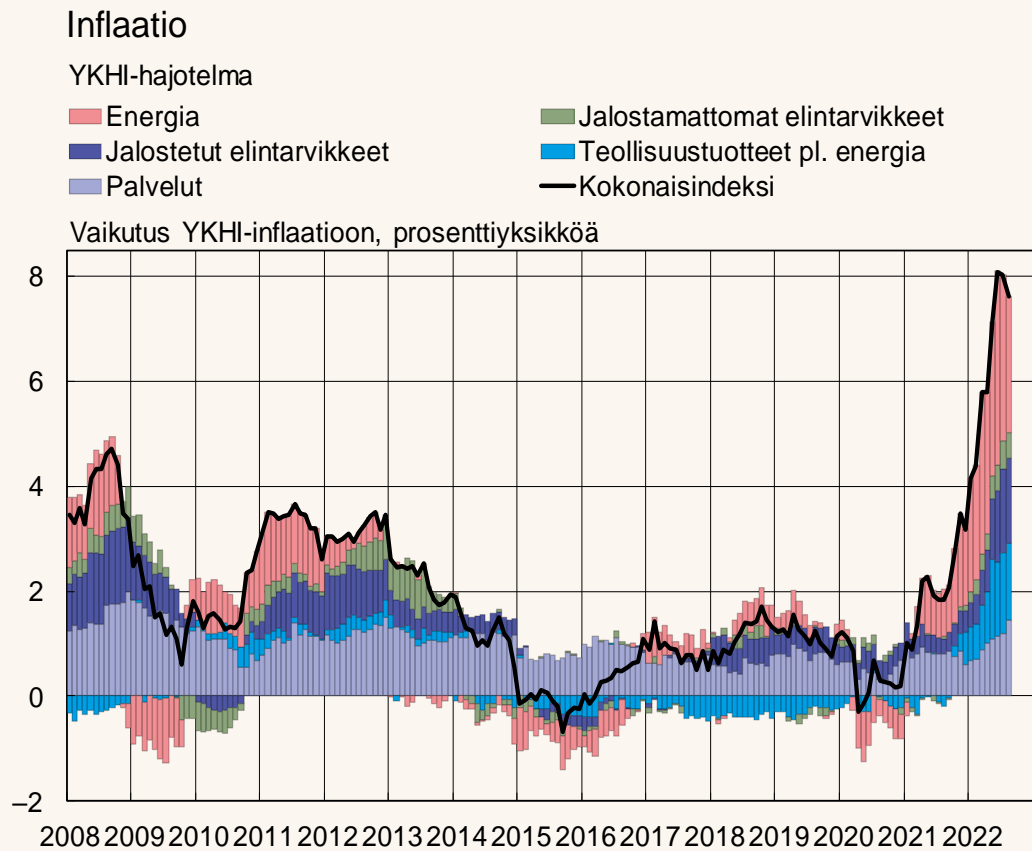
— Rakentaminen — Teollisuus — Vähittäiskauppa — Palvelualat



Lähde: Euroopan komissio. Kausipuhdistettuja lukuja.

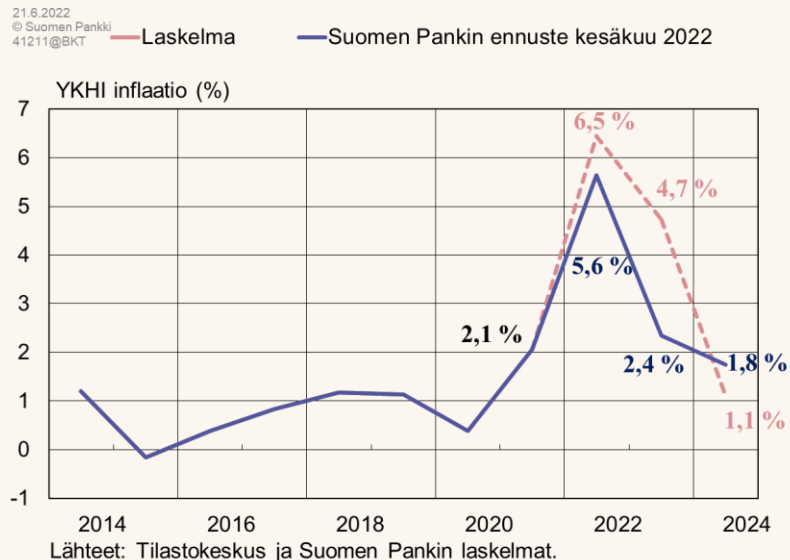
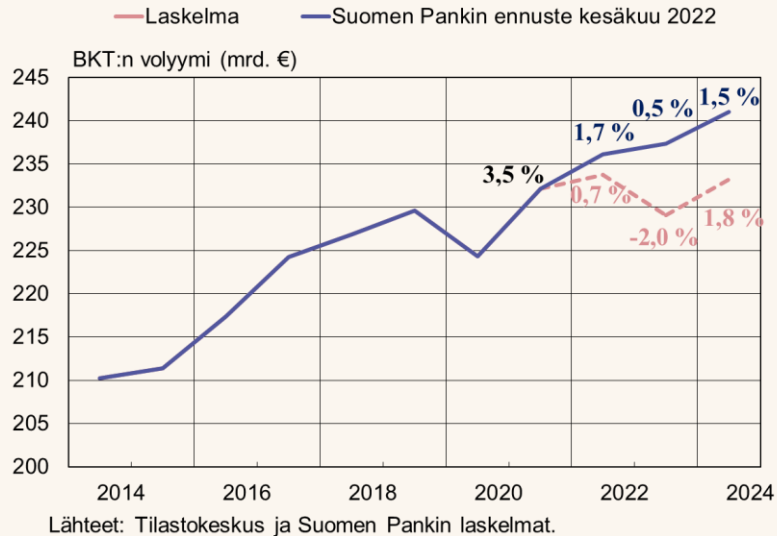
© Suomen Pankki  
38252@Työllisyysodotukset

# Myös Suomessa inflaatio on pysynyt poikkeuksellisen nopeana ja ylittänyt ennusteet kesän aikana



- Inflaatiota on kiihdyttänyt erityisesti energiahintojen nousu, sekä enenevässä määrin elintarvikkeiden ja kulutustavaroiden kallistuminen
- Hinnoissa on yhä nousupainetta, mm. sähkön odotetaan kallistuvan huomattavasti
- Hintojen nousupaineet alkavat helpottaa ensi vuoden aikana
- Kokonaiskysynnän heikkeneminen ja pullonkaulojen hälveneminen tuovat myös alasuuntaisia hintapaineita

# Suhdanneltilanteessa entistä enemmän riskejä - sota voi suistaa Suomen ja koko euroalueen talouden taantumaan



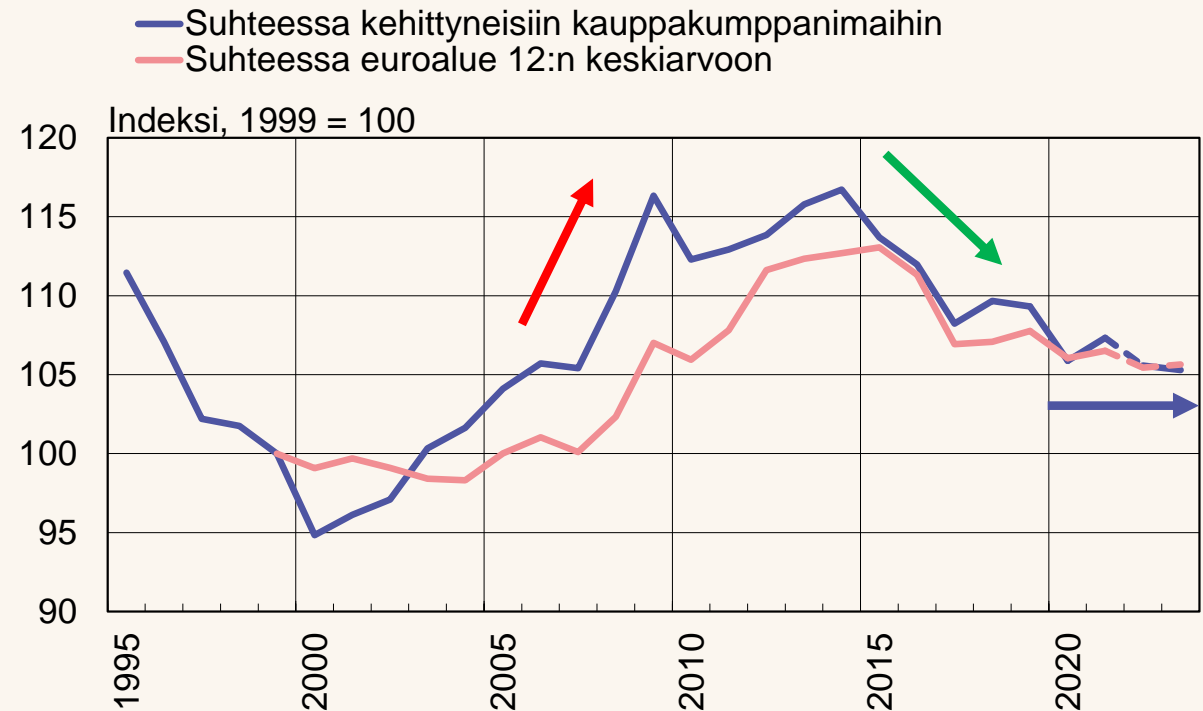
- Kesäkuun ennusteen vaihtoehtolaskelma (downside scenario). Mitä jos:
  - Kansainvälinen talous jarruttaa voimakkaasti
  - Energiahinnat nousevat enemmän ja jäävät pidempään korkealle
  - Tuotantoketjut takkuilevat entistä pahemmin
  - Luottamusilmapiiri heikkenee ja korot nousevat epävarmuuden seurauksena
- BKT-kasvu hidastuisi selvästi jo tänä vuonna ja olisi negatiivista 2023. Inflaatio olisi nopeaa vielä ensi vuonna
- Osa laskelman oletuksista kesän aikana jo toteutunut => sota näyttää hidastavan kasvua ja kiihdyttävän inflaatiota kesäkuun perusennustetta enemmän



# Kustannuskilpailukyky säilynyt toistaiseksi aiempaa paremmalla tasolla

- Kustannuskilpailukykyyn paraneminen jatkui koronakriisin aikana
- Venäjän-kaupan päättymisen vuoksi monet suomalaiset vientiyritykset etsivät uusia markkinoita tuotteilleen – sama tapahtuu muualla Euroopassa
- Tässä tilanteessa kustannuskilpailukyvyllä on suuri merkitys – mutta sitä on poikkeuksellisen hankalaa arvioida

Vaihtosuhteekorjatut yksikkötyökustannukset koko taloudessa\*\*\*



\*) 14 perinteistä teollisuusmaata Suomen kauppapainoilla, samassa valuutassa.

\*\*) Euroalueen 12 ensimmäistä jäsenmaata.

\*\*\*) Työkustannukset suhteessa kansantulon määrään, koko talous.

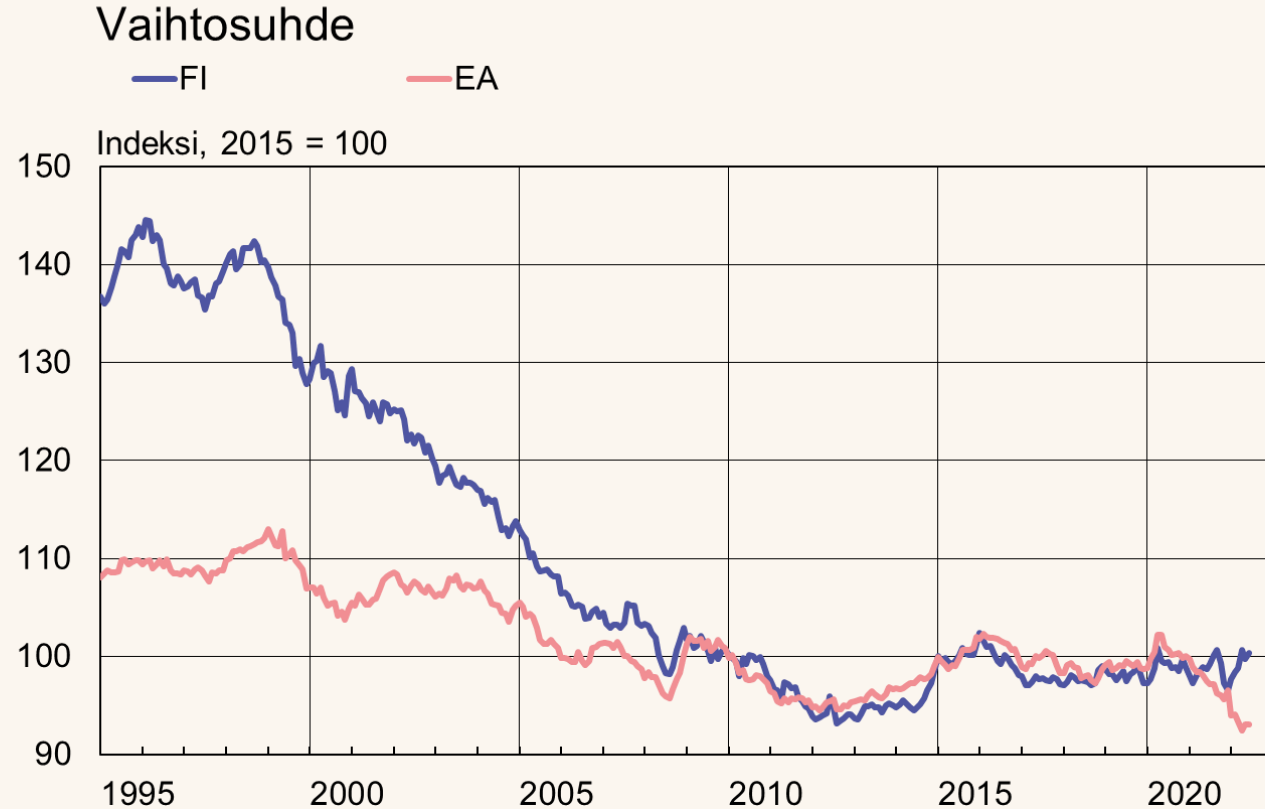
Ennuste: Euroopan komissio.

Lähteet: Euroopan komissio, OECD, Macrobond ja Suomen Pankin laskelmat.

10.6.2022

© Suomen Pankki  
34093@ULCTOTA ml ennuste

# Tällä hetkellä kilpailukykyä tukee myös muita maita parempana säilynyt ulkomaankaupan vaihtosuhte

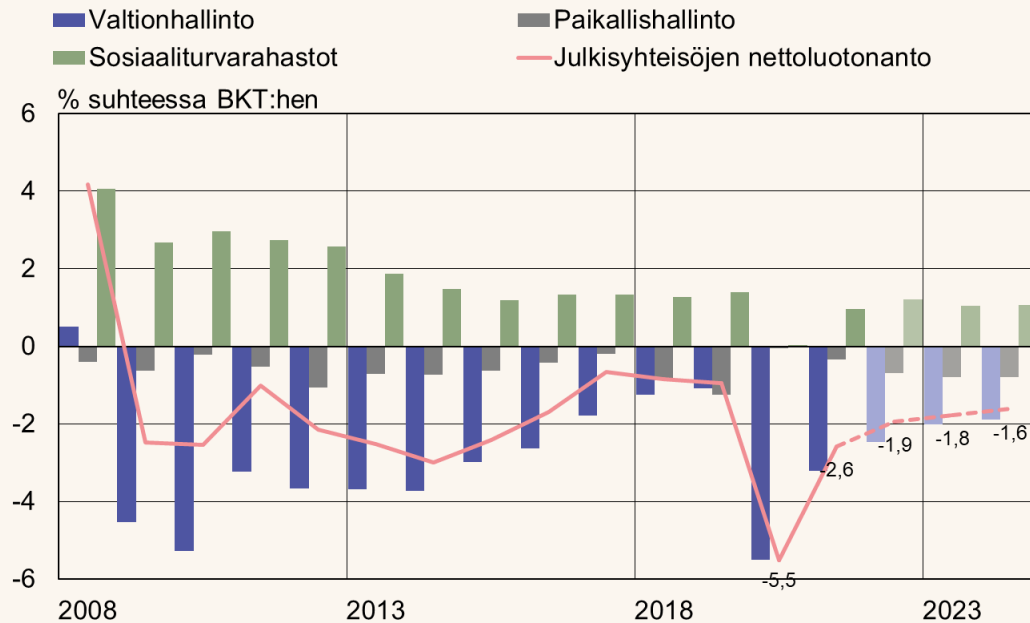


Lähde: Tilastokeskus, Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis (CPB),  
Macrobond.

32674@Vaihtosuhte\_FI\_EA

# Kesäkuun ennuste: Julkisen talouden alijäämä säilyy ja velkasuhde alkaa kivuta uudelleen ylöspäin

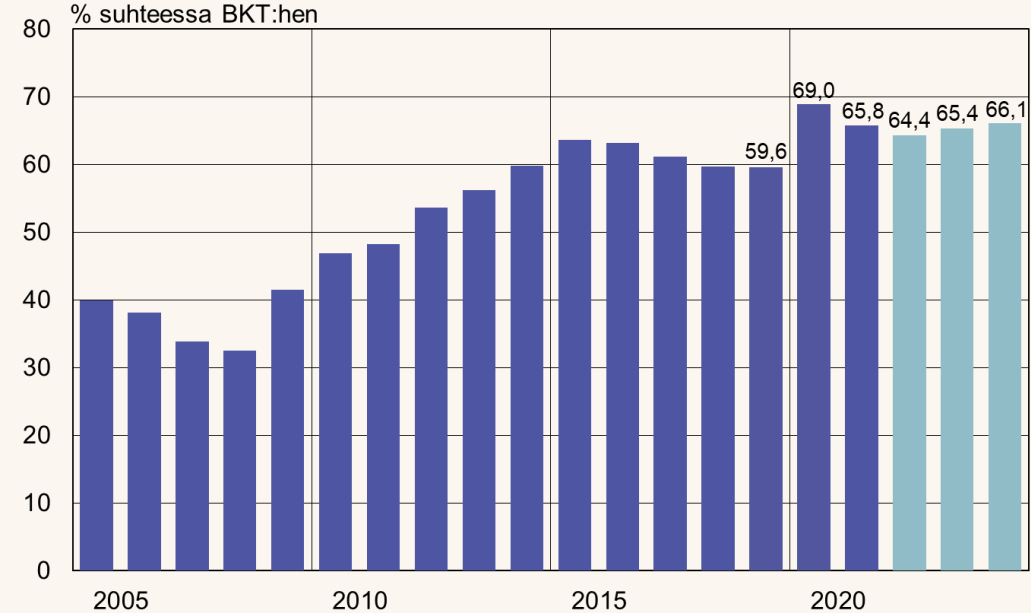
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto



Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki (ennusteet).

25.5.2022  
© Suomen Pankki  
38284@JulkinenTalous (E)

Julkisyhteisöjen velkasuhde



Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki (ennusteet).

25.5.2022  
© Suomen Pankki  
38284@velka\_piika

# Yhteenveto

- Energiakriisin kärjistyminen on kasvattanut taantumariskiä sekä Suomessa että euroalueella, ja inflaatio on jatkunut ennustettua nopeampana
- Sähkön ja kaasun hinnat ja saatavuus aiheuttavat huolta. Kustannusten nopea nousu syö yritysten kannattavuutta
- Ostovoiman heikkeneminen painaa kuluttajien luottamusta, mikä ennakoi heikkenevää yksityistä kulutusta ja BKT:ta
- Työmarkkinoiden suhdanne on myös heikkenemässä
- Suomen kustannuskilpailukyky säilynyt toistaiseksi aiempaa paremmalla tasolla
- Inflaation saaminen kuriin tukisi ostovoiman ja kilpailukyvyn kehitystä tulevaisuudessa



Kiitos

[www.eurojatalous.fi](http://www.eurojatalous.fi)

bof.fi